

Lập trình hướng đối tượng và C++

Bài 8: Tương ứng bội

TS. Nguyễn Hiếu Cường

Bộ môn CNPM, Khoa CNTT, Trường Đại học GTVT

Email: cuonggt@gmail.com

Nội dung chính

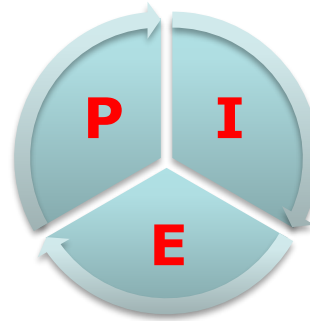
---

1. Giới thiệu môn học
2. Các khái niệm cơ bản
3. Hàm trong C++
4. Lớp và đối tượng
5. Định nghĩa chồng toán tử
6. Hàm tạo và hàm huỷ
7. Dẫn xuất và thừa kế
- 8. Tương ứng bội**
9. Khuôn hình

Khái niệm tương ứng bội

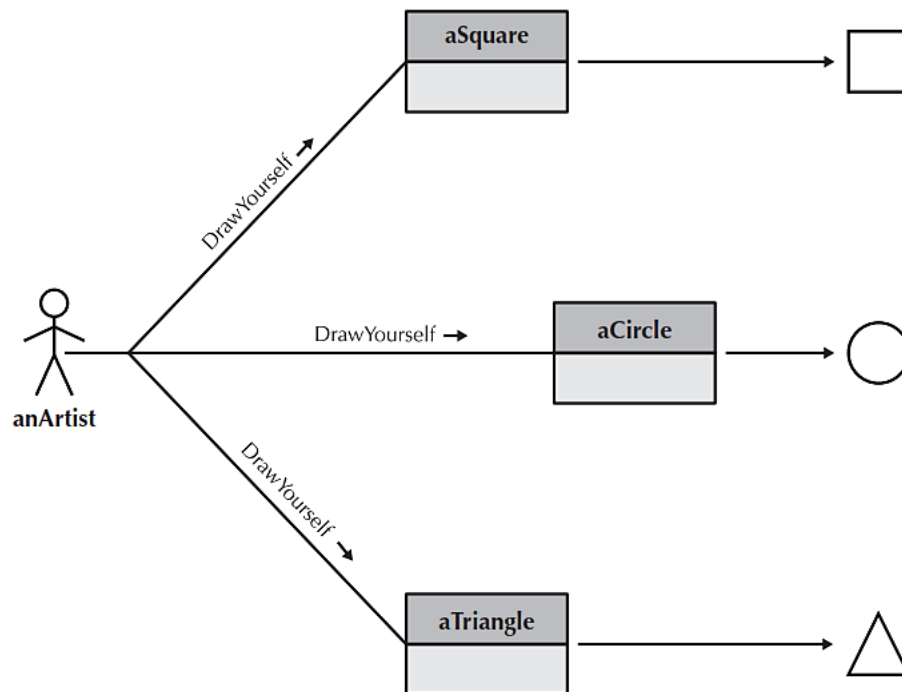
- Tương ứng bội (Polymorphism)
  - Còn gọi là **"Đa hình"**
- Là một trong các "trụ cột" của OOP
  - Polymorphism
  - Inheritance
  - Encapsulation

POLY MORPH
many forms

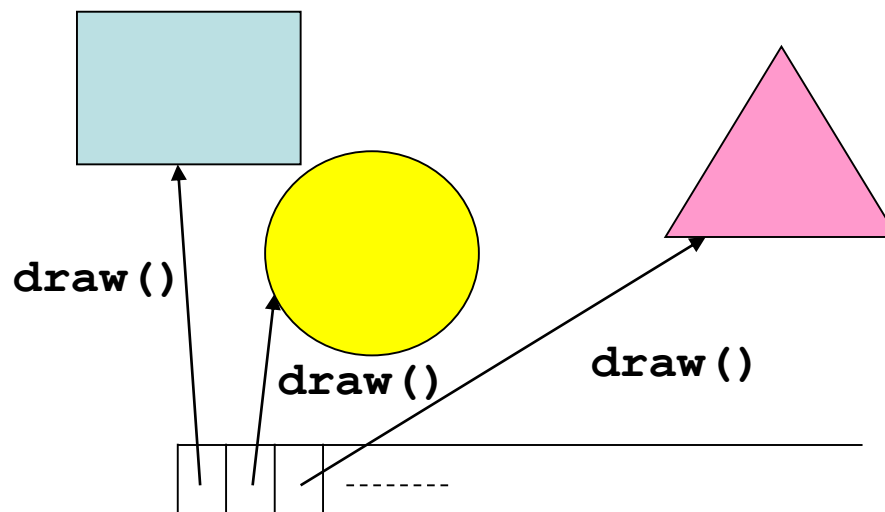
Khái niệm về tương ứng bội

- Xử lý các đối tượng của các lớp có liên quan theo một cách chung

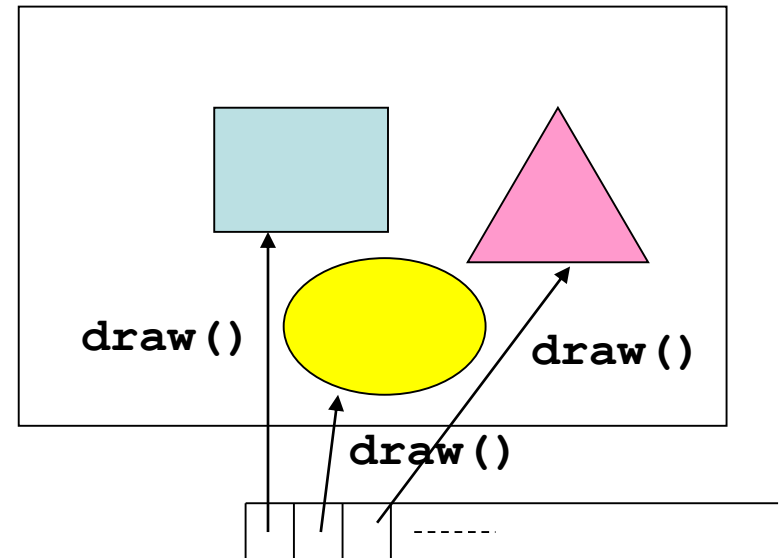
Tác dụng của tương ứng bội

- “Một giao diện, nhiều cài đặt”
- Chương trình đơn giản, rõ ràng và dễ bảo trì hơn
- Dễ dàng phát triển chương trình mà không cần sửa đổi nhiều

Ví dụ

```
Shape* shapes[10];  
...  
for (i = 0; i < numShapes; i++)  
{  
    ...  
    shapes[i] -> draw();  
}
```


Phương thức tĩnh và phương thức động

- Phương thức tĩnh
  - Thông điệp truyền tới một đối tượng thì phương thức của lớp (mà đối tượng đó được khai báo) sẽ được thực hiện
  - Liên kết tĩnh = liên kết sớm (early binding): compile time
- Phương thức động (phương thức ảo)
  - Thông điệp truyền tới một đối tượng thì phương thức của lớp (tương ứng với đối tượng đó) sẽ được thực hiện
  - Liên kết động = liên kết muộn (late binding): run time

Phương thức động

- Phương thức động còn gọi là phương thức ảo (virtual function)
- Tên phương thức ảo phải hoàn toàn giống nhau ở tất cả các lớp (trong cùng hệ thống phân cấp lớp)
- Phương thức ảo được định nghĩa như phương thức thông thường nhưng thêm từ khóa `virtual` ở phía trước

virtual void draw();

Ví dụ (phương thức ảo)

```
class Shape {
public:
    virtual void draw()
    {
        cout<<"draw shape \n";
    }
    void paint()
    {
        cout<<"paint shape \n";
    }
};

class Square: public Shape {
public:
    void draw(){cout<<"draw square \n";}
    void paint(){cout<<"paint square"; }
};

class Circle: public Shape {
public:
    void draw() {cout<<"draw circle";}
    void paint() {cout<<"paint circle";}
};

int main()
{
    Shape *ptr;

    Circle c;
    Square s;
    ptr= &c;
    ptr->draw();
    ptr->paint();

    ptr= &s;
    ptr->draw();
    ptr->paint();
}
```

Lớp cơ sở trừu tượng

- Phương thức ảo thuần túy
  - Dùng trong trường hợp “chung chung”

```
virtual void draw() = 0;
```

- Lớp cơ sở trừu tượng
  - Là lớp trong đó có ít nhất một phương thức ảo thuần túy

```
class Shape
{
public:
    virtual void draw()=0;
    void paint();
};
```

Tóm tắt

- Tương ứng bội (tính đa hình)
  - Ý nghĩa của tương ứng bội?
  - Phương thức ảo?
  - Liên kết sớm
  - Liên kết muộn?

1. Virtual functions allow you to
  - a. create an array of type pointer-to-base class that can hold pointers to derived classes.
  - b. create functions that can never be accessed.
  - c. group objects of different classes so they can all be accessed by the same function code.
  - d. use the same function call to execute member functions of objects from different classes.
2. True or false: A pointer to a base class can point to objects of a derived class.
3. If there is a pointer `p` to objects of a base class, and it contains the address of an object of a derived class, and both classes contain a nonvirtual member function, `ding()`, then the statement `p->ding();` will cause the version of `ding()` in the _____ class to be executed.
4. Write a declarator for a virtual function called `dang()` that returns type `void` and takes one argument of type `int`.
5. Deciding—after a program starts to execute—what function will be executed by a particular function call statement is called _____.
6. If there is a pointer, `p`, to objects of a base class, and it contains the address of an object of a derived class, and both classes contain a virtual member function, `ding()`, the statement `p->ding();` will cause the version of `ding()` in the _____ class to be executed.

Bài tập (xác định kết quả)

```
class A {
    int a;
public:
    A() {a = 5;}
    void xuat() {cout<<a;}
};
class B: public A {
    int a;
public:
    B() { a = 1;}
    void xuat() {cout<<a; }
};
void main() {
    A *ob,x;
    B y;
    ob=&x; ob->xuat();
    ob=&y; ob->xuat();
}
```

```
class A {
    int a;
public:
    A() {a=5;}
    virtual void xuat() {cout<<a;}
};
class B: public A {
    int a;
public:
    B() {a=1; }
    void xuat() {cout<<a; }
};
void main() {
    A *ob,x;
    B y;
    ob=&x; ob->xuat();
    ob=&y; ob->xuat();
}
```

Bài tập

- Xác định kết quả chương trình sau:

```
class A    {
public:
    A() { cout << "A constructor\n"; }
    void m1() { cout << "A.m1\n"; m2(); }
    virtual void m2() { cout << "A.m2\n"; }
};

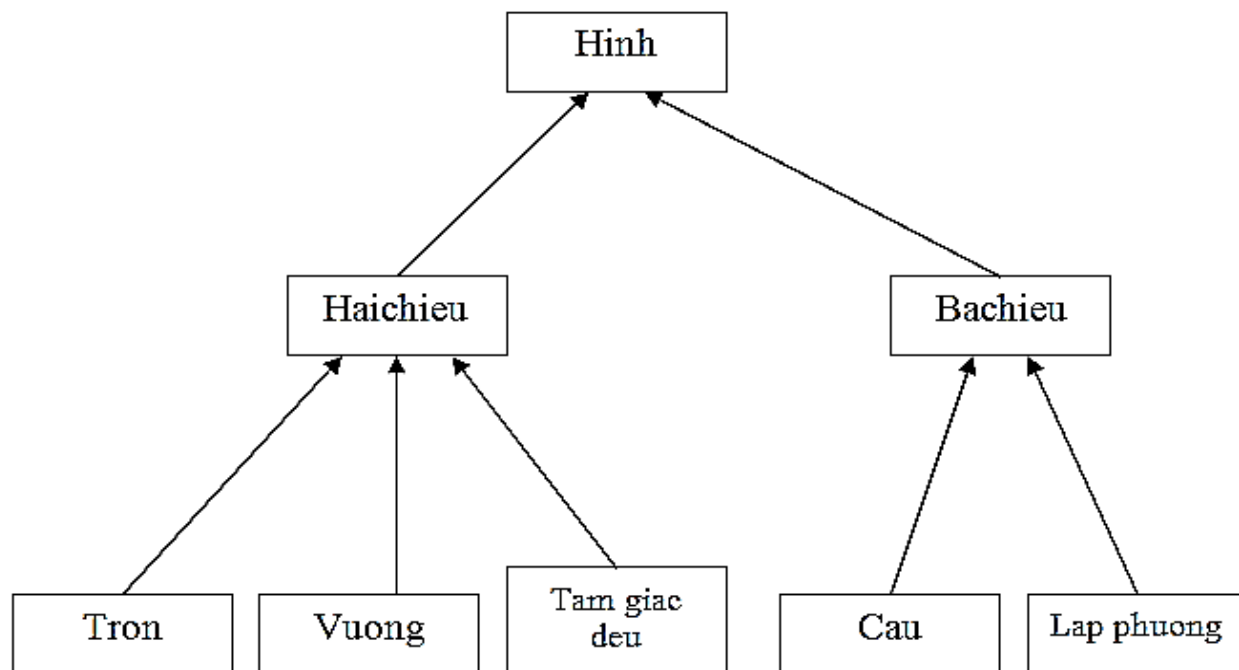
class B : public A    {
public:
    B() { cout << "B constructor\n"; }
    void m1() { cout << "B.m1\n"; }
    void m2() { cout << "B.m2\n"; }
};

void func(A &a) { a.m1(); }

int main()    {
    B b;
    func(b);
}
```

Bài tập

Xây dựng các lớp theo cây kế thừa sau:

Yêu cầu:

- Tất cả các loại hình đều có chung phương thức `ten()` để xác định tên hình là gì và phương thức `in()` để thể hiện tên hình
- Các hình hai chiều đều có phương thức `dt()` để tính diện tích
- Các hình ba chiều đều có phương thức `tt()` để tính thể tích